

Zbrodnia Wołyńska

<https://zbrodniawolynska.pl/zw1/mapa-województwa-wolyns/powiat-kostopolski/12739,Powiat-kostopolski.html>
23.04.2024, 19:06

Powiat kostopolski

Powiat kostopolski był jednym z 11 powiatów wchodzących od 19 lutego 1921 r. w skład nowo utworzonego województwa wołyńskiego II Rzeczypospolitej. Siedzibą powiatu było miasto Kostopol. Powiat został ustanowiony w dniu 1 stycznia 1925 r. Powiat kostopolski zajmował środkowo-wschodnią część województwa wołyńskiego i graniczył na zachodzie z powiatem łuckim, na północy z powiatem sarneńskim, na wschodzie wzdłuż granicy z ZSRR oraz na południu z powiatem rówieńskim. Powiat kostopolski o powierzchni 3496 km kwadratowych był zamieszkały zgodnie ze spisem powszechnym, który został wykonany w 1931 r. przez 159,600 osób. W większości tereny te były zamieszkane przez ludność ukraińską, która liczyła 105,500 osób (66,1%), polską 35,000 osób (21,9%). Pozostali to Żydzi, Niemcy i inne mniejsze grupy narodowościowe. Według tego samego spisu powszechnego spośród zamieszkującej te tereny ludności, 34,450 osób było wyznania rzymskokatolickiego, 1303 osób wyznania unickiego, 102,609 osób wyznania prawosławnego, 6088 wyznania ewangelicko-augsburskiego, 156 ewangelicko-reformowanego, 3643 osoby należały do innych wyznań chrześcijańskich i 10,786 osób wyznania mojżeszowego. W skład powiatu kostopolskiego wchodziło 6 gmin wiejskich i dwie miejskie, 233 gromady wiejskie (sołectwa) i dwa miasta. Do gmin zaliczono: Bereźne (miejska), Bereźne (wiejska), Dereźne, Kostopol (miejska), Kostopol (wiejska), Ludwipol, Stępień, Stydyń. Miastami były: Bereźne i Kostopol.

Tereny powiatu kostopolskiego jak też i całego województwa wołyńskiego były okupowane od września 1939 r. do drugiej połowy czerwca 1941 r. przez armię sowiecką, zajętego na podstawie układu Ribbentrop-Mołotow. Ludność polska w czasie okupacji sowieckiej została poddana represjom, które w znacznym stopniu doprowadziły do poważnej zmiany w układzie narodowościowym. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy było przede wszystkim przeprowadzenie przez władze sowieckie trzech dużych akcji deportacyjnych, zrealizowanych 10 lutego, 13 kwietnia i 12 czerwca 1940 r. W ich trakcie dokonano przymusowego przesiedlenia na tereny Syberii i do Kazachstanu licznych grup Polaków. Dodatkowym problemem było także przeprowadzenie przez władze sowieckie trzech akcji poboru do wojska, które dokonano na wiosnę i jesienią 1940 r. a także na wiosnę 1941 r. W tym okresie sowieckie NKWD przeprowadziło także liczne aresztowania polskiej inteligencji, urzędników i wojskowych, którzy w rzeczywistości następnie jeśli nie zostali w więzieniu zamordowani to uwieziono ich w łagrach. Represyjna działalność władz sowieckich w stosunku do

zamieszkujących te tereny Polaków, a w szczególności do usunięcia najbardziej aktywnego elementu jakimi były osoby, które posiadały doświadczenie przede wszystkim organizacyjne i przywódcze w kwestiach wojskowych, doprowadziła do znacznego osłabienia środowiska polskiego a co za tym idzie do wzmocnienia żywiołu ukraińskiego. Na podstawie dokonanego przez Niemców spisu ludności przeprowadzonego w pierwszej połowie 1942 r. porównywanego przez nich z danymi szacunkowymi w 1939 r. okazało się, że ubytek ludności polskiej na Wołyniu podczas okupacji sowieckiej wyniósł 45 tysięcy osób.

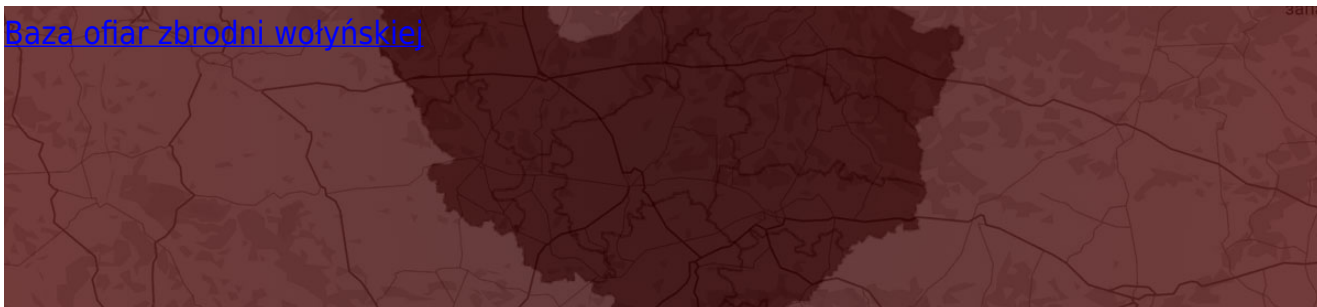
Zmiana władz okupacyjnych z sowieckiej na niemiecką, która nastąpiła po wybuchu wojny w czerwcu 1941 r. doprowadziła w pierwszej kolejności do zagłady obywateli polskich II Rzeczypospolitej pochodzenia żydowskiego. Autorzy opracowania poświęconego ludobójstwu dokonanemu przez nacjonalistów ukraińskich na polskiej ludności Wołynia w latach 1939-1945 Władysław i Ewa Siemaszko pisali m.in. o założeniu przez Niemców i policję ukraińską w październiku 1941 r. na terenie miasta Bereźne getta, w którym zamknięto około 2500 Żydów. W dniu 25 sierpnia 1942 r. zgromadzoną ludność Niemcy przy pomocy policji ukraińskiej wymordowali mieszkańców getta.

W pierwszej połowie 1943 r. doszło na Wołyniu do rozpoczęcia szeroko zakrojonej przez nacjonalistyczne podziemie ukraińskie akcji mającej na celu dokonanie eksterminacji zamieszkującej te tereny od wieków ludności polskiej. Ludobójstwa Polaków dokonywały oddziały wchodzące w skład Ukraińskiej Powstańczej Armii (UPA) oraz konkurencyjnych formacji bulbowców (członków tzw. „Siczy Poleskiej” założonej i dowodzonej przez Tarasa Borowce’a ps. Taras Bulba) i melnykowców (Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN-M) założona w 1940 r. w Krakowie przez Andrija Melnyka) a także członków utworzonych i podlegających dowództwu niemieckiemu w drugiej połowie 1941 r. oddziałów policji ukraińskiej, które w początkach 1943 r. zdezerterowały i weszły w skład UPA. W dokonywaniu zbrodni na Polakach udział brały także tysiące zamieszkujących te tereny ukraińskich chłopów. Na terenie powiatu kostopolskiego zbrodni na bezbronnej ludności polskiej dokonano w dziesiątkach miejscowości i osad, w tym min.: Białoszówka, Bogusze, Hołubne, Kamionka, Kniażsióło, Mokwin, Tekłówka, Kolonia Antonówka, Kolonia Karaczun, Diuksyn, Korczyn, Kolonia Krzeszów (Krzeszowo), Kolonia Lipniki, Kolonia Majdan Mokwiński, Kolonia i majątek Polany, Kolonia Police, Kolonia Reginówka, Kolonia Rudnia Bobrowska (Bober), Kolonia Śnieżkowo (Śnieżków), Kolonia Zalesie, Kolonia Zamostyszczce, Kolonia Aleksandrówka, Kolonia Borówka, Kolonia Józefin.

Powiat kostopolski został ponownie zajęty przez wojska sowieckie w lutym 1944 r. Pomimo opanowania tych terenów przez wojska sowieckie w dalszym ciągu dochodziło do licznych przypadków dokonywania przez Ukraińców mordów na Polakach.

Powiat kostopolski zajmował środkowo-wschodnią część województwa wołyńskiego i graniczył: na zachodzie z powiatem łuckim, na północy z powiatem sarneńskim, na wschodzie wzdłuż granicy sowieckiej oraz na południu z powiatem rówieńskim.

[Baza ofiar zbrodni wołyńskiej](#)

[TWÓRZ Z NAMI BAZĘ OFIAR ZBRODNI
WOŁYŃSKIEJ](#)

[INFORMACJE DLA UŻYTKOWNIKÓW](#)

Wyszukiwarka

Znajdź na mapie

Szukaj

Legenda

Pokaż Wszystkie

Miasto powiatowe

Miejsce zbrodni

woj. wołyńskie, pow. Kostopol

Zapisz KML

Zapisz XML

Zapisz geoJSON

Galeria zdjęć

Aktualności

